

Årsrapport 2018

Folkhögskolestyrelsens rapport
till Regionstyrelsen

Antagen av Folkhögskolestyrelsen 2019-02-14

Innehåll

1. INLEDNING	3
2. NÄMNDENS/STYRELSENS SAMLADE BEDÖMNING	3
Viktiga händelser/central utveckling under perioden	3
Måluppfyllelse.....	3
Ekonomiskt resultat	4
3. MÅLUPPFYLLELSE	4
3.1 Måluppfyllelse i tabellform	4
Färgmarkeringar.....	4
Aktiv och innovativ samarbetspartner.....	4
Attraktiv arbetsgivare	5
3.2 Analys av prognos för måluppfyllelse	5
4. ARBETE MED FULLMÄKTIGES UPPDRAG	6
5. EKONOMISK ANALYS	6
BILAGA 1 – REDOVISNING AV ARBETE MED INTERN KONTROLL	7
Bakgrund	7
Nämndens/styrelsens internkontrollarbete för perioden	7
Resultat av genomförda uppföljningar.....	8
Vidtagna åtgärder i nämnden/styrelsen.....	8

1. Inledning

Region Västerbotten är huvudman för Vindelns och Storumans folkhögskolor som finns i Tärnaby, Storuman, Örnsköldsvik, Åsele, Vindeln, Lycksele och Umeå. Folkhögskolorna har en gemensam Folkhögskolestyrelse som utövar den politiska styrningen av verksamheten. Folkhögskolornas huvuduppdrag är att öka möjligheten för människor att påverka sin livssituation och engagera sig att delta i samhällsutvecklingen.

Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan utgör en del av den sammanhållna politiska styrningen av landstinget och ska läsas som en fortsättning och konkretisering av landstingsplanen 2016-2019. Verksamhetsplanen ska även nå de mål som finns i förordningen om statsbidrag till folkbildningen.

Folkhögskoleverksamheten finansieras framförallt med statliga medel som fördelas via Folkbildningsrådet. Folkhögskolorna styrs av fullmäktiges mål samt de mål som finns i förordningen om statsbidrag till folkbildningen. Verksamheterna redovisar hög grad av måluppfyllelse för året och ekonomin är i balans.

2. Folkhögskolestyrelsens samlade bedömning

All verksamhet vid Storumans folkhögskola och Vindelns folkhögskola syftar till att ge människor verktyg att stärka sitt självförtroende, påverka sin livssituation och utveckla kunskaper för ett ökat samhällsengagemang.

Viktiga händelser under perioden

Arbetet med arbetsmiljöproblemen vid Tärnaby skidhem som påtalades under hösten 2017 innebar betydande arbetsinsatser även under våren 2018. Ny alpin huvudtränare har rekryterats och den tidigare sjukskrivna medarbetaren är åter i arbete. Processen resulterade i ökade lönekostnader, kostnader för utredningsarbete och resor samt utvecklingsarbete belastade ekonomin. Tärnaby skidhem drabbades även av en omfattande brand som ledde till att kök och matsal måste byggas om. Ekonomiska prioriteringar har ändå resulterat i en budget i balans.

Måluppfyllelse

Den enskilda folkhögskolans styrelse är ytterst ansvarig för verksamheten. Folkhögskolan har ingen separat lagstiftning och lyder inte under skollagen. Däremot finns det regler och riktlinjer förknippade med de statliga bidragen till skolan.

Statens stöd till folkbildning skall ha till syfte att:

1. stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
2. bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
3. bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
4. bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Dessutom finns följande särskilda villkor för stadsbidrag till folkhögskolor:

1. En folkhögskola skall ha en ansvarig styrelse.
2. Allmänna kurser, avsedda främst för dem som saknar grundskole- och gymnasieutbildning, skall årligen utgöra minst 15 % av verksamheten. Till en allmän kurs som ger en behörighet motsvarande den som kan fås genom det offentliga skolväsendet får endast den som fyller 18 år senast under det kalenderår kursen börjar, eller är äldre. En folkhögskola får även anta en yngre elev som går ett individuellt program i gymnasieskolan.
3. Undervisningen skall vara avgiftsfri.

Mot denna bakgrund kan vi i årsrapporten för 2018 konstatera att samtliga krav i förordningen följts. Vindelns och Storumans folkhögskolors utbildningsutbud svarar väl mot de syften staten har med folkbildningen. Man har en egen styrelse, en betydande andel allmän kurs och undervisningen är avgiftsfri.

Ekonomiskt resultat

Trots uppstart av fyra nya utbildningar inklusive helt ny verksamhet i Lycksele, en icke budgeterad organisationsförändring och beskrivna arbetsmiljöproblem kan folkhögskolorna redovisa en ekonomi i balans. Bland annat har kostnader för inventarier och renoveringar fått stå tillbaka.

3. Måluppfyllelse

I styrelsens verksamhetsplan har inriktningsmålen och strategierna i landstingsplanen specificerats och omsatts till ett antal mål och målvärden för 2018. Årsrapporten är en uppföljning av dessa mål och målvärden.

3.1 Måluppfyllelse i tabellform

I följande avsnitt redovisas måluppfyllelsen för 2018 i tabellform. Färgerna nedan indikerar graden av måluppfyllelse.

Färgmarkeringar

Målet kommer att uppfyllas (100 %)

Målet kommer att uppfyllas delvis (90–99 %)

Det kommer att vara större avvikelser från målet (<90 %)

Bättre och jämlik hälsa

Mål 2018	Mått	Målvärde 2018	Måluppfyllelse 2018	Jämförelsetal 2017	Prognos för måluppfyllelse
Utbildning för personer med psykisk stressrelaterad ohälsa	Antal deltagare i utbildning	14	14	0	Målvärdet är uppnått
Bygga upp studerandehälsa	Antal anställda i verksamheten	3	3	1	Målvärdet är uppnått

Aktiv och innovativ samarbetspartner

Mål 2018	Mått	Målvärde 2018	Måluppfyllelse	Jämförelsetal	Prognos för
----------	------	---------------	----------------	---------------	-------------

			2018	2017	måluppfyllelse
Utbildning för unga som står långt från arbetsmarknaden	1 kockutbildning	1	1	1	Målvärdet har uppnåtts
Undersköterskutbildning med förstärkning i svenska språket	Antal deltagare i utbildning	12	12	0	Målvärdet har uppnåtts

Attraktiv arbetsgivare

Mål 2018	Mått	Målvärde 2018	Måluppfyllelse 2018	Jämförelsetal 2017	Prognos för måluppfyllelse
Arbetsplatserna ska certifieras som hälsofrämjande arbetsplatser	Antal certifierade arbetsplatser	1	0	0	Målvärdet har delvis uppnåtts
Andelen heltidstjänster på folkhögskolorna ska vara hög	Andel heltider i anställningsavtalet	90 %	90 %	85 %	Målvärdet har uppnåtts
Genomföra kompetensutveckling inom folkhögskollära utbildningen	Antal lärare som deltagit i kompetensutveckling inom folkhögskollära utbildningen	6	5	4	Målvärdet har delvis uppnåtts

3.2 Analys av måluppfyllelse

Kommentar till avvikelser från måluppfyllelse: Arbetet med att certifiera hälsofrämjande arbetsplatser pågår men processarbetet måste få ta tid så att medarbetarna får vara delaktiga på riktigt. En av medarbetarna som ansökte om att gå folkhögskolläraryrket kom inte in, varför enbart en påbörjade studier under året.

Utbildningsverksamheten har totalt 10 263 deltagarveckor som har genomförts med ett visst överskott.

Utöver detta erbjuder skolorna bland annat en studiemotiverande insats för arbetslösa ungdomar utan gymnasiebehörighet tillsammans med arbetsförmedlingen. Det är en tre månaders prova på folkhögskola som ofta leder till fortsatta studier på skolorna.

Bredden i skolornas utbildningsutbud tillsammans med internatboendet gör skolorna till en mötesplats för människor med olika bakgrund, erfarenheter, i olika åldrar och från hela landet. Detta bidrar till en ökad förståelse för andra människors livssituation och en gemenskap som stärker självförtroendet.

I slutet av varje termin genomförs skolövergripande utvärderingar där alla deltagare får svara på frågor om graden av måluppfyllelse. Utvärderingen gör att vi snabbt får kännedom om eventuella brister och därmed möjlighet att utveckla oss.

4. Arbete med fullmäktiges uppdrag

Friskvård och hälsa går som en röd tråd genom alla utbildningar, genom de fritidsaktiviteter som erbjuds alla som bor på internaten samt i den kost som erbjuds i våra matsalar. Även studerandehälsan arbetar inom detta område. En mängd träningspass finns att välja mellan varje vecka, vi har välutrustade gym, gymnastiksalar som är tillgängliga för de studerande även på fritiden och varje termin genomförs friluftsdagar.

Folkhögskolorna bidrar på många olika sätt till arbetet med att nå visionen om världens bästa hälsa och friskaste befolkning 2020.

5. Ekonomisk analys

Budgetavvikelse och kostnadsutveckling (tkr)						
	Utfall 2018	Utfall 2017	Kostnads- utveckling	Budgetavvike lse	Årsbudget 2018	
	tkr	tkr	%	tkr	%	tkr
Summa	8630	8122	6,2	-162	1,8	8792

Trots utmaningar som beskrivits avviker utfallet positivt mot budget med ett överskott på totalt 162 tkr vilket ligger i linje med föregående år.

De åtgärder som är planerade 2019 är att varje linje (kostnadsställe under basenheterna 8211 och 8212) planerar och ansvarar för sin egen budget. Detta med syfte att översikten av budgeten ska bli mer exakt och medarbetarna mer involverade i sin egen ekonomi.

De utmaningar och möjligheter som finns framför oss går hand i hand med varandra. Vi ansöker om fler deltagarveckor från Folkbildningsrådet för att kunna starta nya utbildningar och erbjuda fler personer möjlighet att gå på folkhögskola. Samtidigt är den utvecklingen en utmaning eftersom det är svårt att på förhand veta den exakta summan deltagarveckor vi tilldelas.

Ännu en utmaning för framtiden är arbetsförmedlingen situation. Vi anvisas deltagare till våra SMF (studiemotiverande folkhögskolekurs) -och etableringskurser från AF. De är väldigt ojämna i sitt samarbete med folkhögskolan där antalet anvisade deltagare varierar stort varje år.

Bilaga 1 – Redovisning av arbete med intern kontroll

Bakgrund

I landstingsfullmäktiges reglemente för intern kontroll (VLL 101–2015) fastslås att nämnderna/styrelserna löpande eller minst två gånger per år i samband med delårsrapporternas/årsrapporternas upprättande ska rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till landstingsstyrelsen. Rapporteringen ska enligt landstingsstyrelsens riktlinjer (VLL 414:1–2015) innehålla:

- Omfattning av utförda kontroller samt uppföljningar i nämnden/styrelsen
- Resultat av genomförda uppföljningar
- Vidtagna åtgärder i nämnderna/styrelserna med anledning av uppföljningarna både avseende verksamhetens brister och det egna systemet för intern kontroll

Landstingsstyrelserna ansvarar sedan för en gemensam rapportering till landstingsfullmäktige.

Nämndens/styrelsens internkontrollarbete för perioden

Medarbetarsamtal med alla medarbetare är genomförda vid båda folkhögskolorna under perioden och inga avvikelser från plan gällande pensionsavgångar eller nyrekrytering har framkommit.

Budgetuppföljning har genomförts månadsvis sedan årsskiftet av folkhögskolechefen tillsammans med rektorer och ekonom. Avvikelse noteras gällande Storumans folkhögskola, men detta konstateras bero på periodiseringsfel.

Kontroll av överensstämmelse mellan SCB-statistik och genomförd verksamhet har genomförts av folkhögskolechefen när statistikunderlaget skickades ut från myndigheten. Uppgifterna överensstämde vid kontrolltillfället.

Närvarokontroll genomförs av lärarna vid varje lektion och kontrollen av detta underlättas genom det nya verktyget Schoolsoft. Där kan även deltagarna själva kommunicera frånvaro och orsaker och samlad statistik finns. Vid alltför hög frånvaro (mer än 20 %) kan deltagare stängas av efter tre samtal.

Deltagare med drogproblem har hanterats av studerandehälsan och provtagning har inte varit nödvändig.

Rektorerna har kontrollerat personals frånvaro, resor och utlägg har skett i samband med lönerapportering vid fyra tillfällen genom avstämning av dokumentation mot digital rapport. Vid ett tillfälle saknades kvitto för rapporterat utlägg vilket justerades omedelbart. Vid tre tillfällen saknades inskickade läkarintyg vilket påtalades för berörda som lämnade in dessa. I övrigt överensstämde uppgifterna.

Kontroll av den kontanta kassahanteringen genomförs av rektorerna vid kontantinsättningar vilket sker sällan på grund av installation av betalterminaler. Bokföringsordrar jämförs då med kvitton från Panaxia.

Chefsförordnanden för rektorer (och folkhögskolechef) har kontrollerats av verksamhetschefen och arkiverats hos HR enligt gällande rutin.

Kontroll av marknadsföringsinsatser följs löpande under våren vid ansökningstider. Justering av marknadsföring görs utifrån exempelvis besöksstatistik på hemsidan samt inkomna ansökningshandlingar.

I övrigt se bilaga.

Resultat av genomförda uppföljningar

Efter kontroll framkommer behov av att utveckla hanteringen av diarierutiner samt arkivhantering vid Storumans folkhögskola. Detta arbete är påbörjat.

Vidtagna åtgärder i Folkhögskolestyrelsen

Folkhögskolestyrelsen ska revidera internkontrollplanen utifrån revisorernas tidigare synpunkter.

Internkontrollen ska på ett tydligare sätt ta sin utgångspunkt i riskanalysen och de största riskerna ska identifieras. Utifrån detta kan styrelsen bättre säkerställa relevanta kontroller. Det är också viktigt att kontrollerna är avgränsade och har stringenta metoder. Kontrollerna ska vara möjliga att genomföra och följa upp och inte ha karaktären av statistik, lägesrapporter eller löpande uppföljning.

Redovisningen av internkontroll ska ske två gånger per år; i samband med delårsrapporten i augusti samt årsrapporten i januari.

Risikvärdering

Konsekvens

- 1. Försumbar är obetydlig
- 2. Lindrig uppfattas som liten
- 3. Kännbar uppfattas som besvärande
- 4. Allvarlig är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa

Sannolikhet

- 1. Osannolik risken är praktiskt taget obefintlig för att fel ska uppstå
- 2. Mindre sannolik risken är mycket liten för att fel ska uppstå
- 3. Möjlig det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå
- 4. Sannolik det är mycket troligt att fel ska uppstå

		Konsekvens						
		4	8	12	16			
STORA	4. Allvarlig					Åtgärder krävs		
	3. Kännbar	3	6	9	12	Uppmärksamhet krävs		
	2. Lindrig	2	4	6	8	Inget agerande		
SMA	1. Försumbar	1	2	3	4			
		2. Mindre sannolik		3. Möjlig	4. Sannolik	Sannolikhet		
		1. Osannolik						

Redovisning av internkontroll 2018

Rutin/ System	Risken- bedömning	Kontrollaktivitet	Ansvar för tillsyn	Frekvens uppföljning	Metod	Rapportering till	Riskenpoäng
Kompetensförföring	Kännbar	Kartläggning rekryteringsbehov, pensionsavgångar och nyckelpersoner	Rektor	1 gång/år	Medarbetarsamtal	Syrelsen för Fhsk	3 Genomförd
Årsredovisning	Allvarlig	Månatlig budgetuppföljning med slutrapportering i samband	Rektor	1 gång/år	Genomgång av mål och uppföljningsindikationer	Syrelsen för Fhsk	4 Genomförd
SCB-statistik	Allvarlig	Fbr/SCB/SPSM Terminsvis avstämning i samband	Rektor	2 gånger/år	Avstämning mellan inrapporterad statistik i Schoolsoft och genomförda delagarvecker	Syrelsen för Fhsk	4 Genomförd
Uppdragsutbildning	Osannolik	Fbr/SCB/SPSM Terminsvis avstämning i samband	Rektor	2 gånger/år	Avstämning mellan inrapporterad statistik i Schoolsoft och fakturerat extern part samt avtal	Syrelsen för Fhsk	1 Genomförd
Statliga bidrag	Allvarlig	Fbr/SCB/SPSM Månatlig budgetuppföljning	Rektor	2 gånger/år	Avstämning mellan inrapporterad statistik i Schoolsoft och utbetalda statsbidrag enl Dianet och bokföringssystemet.	Syrelsen för Fhsk	4 Genomförd
Övrig verksamhet intäkter	Osannolik	Månatlig budgetuppföljning	Rektor	Stickprov	Kontroll av fakturerat belopp mot av styrelsen fastställd prislista och bokningsunderlag/avtal	Syrelsen för Fhsk	1 Genomförd
Elevers närvaro	Kännbar	Närvarokontroll varje lekton/block	Rektor	Månadsvis	Information till elever och personal	Syrelsen för Fhsk	3 Genomförd
Drogfri skola Kassanrutin	Kännbar Osannolik	Avtal med vissa elever Månatlig budgetuppföljning	Rektor Rektor	Provtagning vid behov Stickprov	Löpande dialog med elevråd/husvarare/elever/personal Stickprov av rutin för kassahantering Kontroll av inlagda avvikelser i psweb	Syrelsen för Fhsk Syrelsen för Fhsk	6 Genomförd 1 Genomförd
Personals frånvaro, resor och utlägg	Osannolik	Månatlig budgetuppföljning	Rektor	Månatligen i samband med attest av löner i psweb	Arbeta efter av Landstinget Arbeta efter av Landstinget uppsatt arkivplan	Syrelsen för Fhsk	1 Genomförd
Dianerutin	Osannolik	Kontroll av dianerfort material mot fastställd dianerutin	Rektor	Stickprov	uppsatt dianerutin samt av skolan anpassad extra dianerutin	Syrelsen för Fhsk	1 Ej genomförd
Arkivplan	Osannolik	Kontroll av arkiverat material mot arkivlista	Rektor	Stickprov	Arbeta efter av Landstinget uppsatt arkivplan	Syrelsen för Fhsk	1 Ej genomförd
Kvalitetsarbete	Osannolik	Utvärdering, statistik ansökningar	Rektor	2 gång/år	Följa gällande kvalitetsdokument Strategisk planering, omvärldsbevakning Kontroll av obetalda kundfordringar enl begärd månatlig lista från löne- och faktureringsbyrån	Syrelsen för Fhsk	1 Genomförd
Hantering av elevintäkter	Kännbar	Månatlig budgetuppföljning Vid kontantinsättning mallas kvitto via Panaxias hemsida tillsammans med bokföringsorder till rektor.	Rektor	Stickprov	Minskad kontanthantering vid installationen av betalterminal. Ny rutin Panaxia kvittens via mail. Erhålla gällande förordnande från personalavdelningen	Syrelsen för Fhsk	6 Genomförd
Kontant kassahantering	Osannolik	Arkivera gällande avtal enl uppsatt regelverk	Syrelsen för Fhsk	Vid tidpunkt för gällande förordnande		Syrelsen för Fhsk	1 Genomförd
Chefsförordnanden rektor	Osannolik	Uppdatera i metoddokument				Syrelsen för Fhsk	1 Genomförd
Upphandlingsföreskrifter	Osannolik	löpande hur inköp skett Rapportera till styrelse om att gällande attestreglemente finns inlagt i systemet	Rektor	1 gång/år	Dokument upprättat över inkop avseende fastighet/lokalkostnader	Syrelsen för Fhsk	1 Genomförd
Attestreglemente	Osannolik		Rektor	Vid tidpunkt för förändring av attestreglemente	Kontrollera i IM att beslutat attestreglemente används	Syrelsen för Fhsk	Genomförd
Marknadsföring		Antal besökare + tid på hemsidan, söktryck kurser	Rektor	Kontinuerligt	Mätningar hemsida, ansökningsstatistik, utvärderingar studerande, ansökningsblanketterna	Syrelsen för Fhsk	Genomförd